

VY_32_INOVACE_PO_KR_11

SADA : Společnost, stát, právo

TÉMA : Ústava, moc výkonná

AUTOR : Mgr. Hana Krčilová

PŘEDMĚT : Základy společenských věd

ROČNÍK : 2. ročník VG

VYUŽITÍ : Prezentace určena pro výklad

ANOTACE : Materiál vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, občanský a společenskovědní základ, seznamuje s obsahem III. hlavy Ústavy, celý text Ústavy lze stáhnout z hypertextového odkazu,

Ústava

Moc výkonná

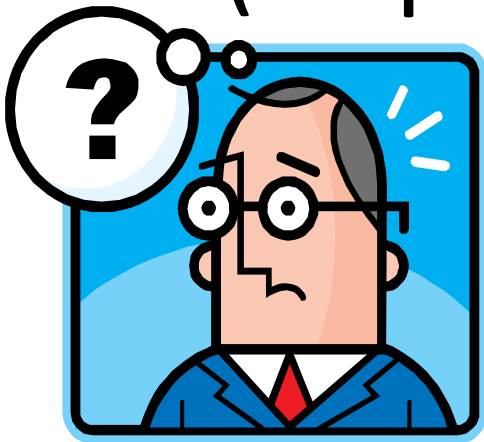

Moc výkonná – exekutiva

PREZIDENT A VLÁDA

- Volba prezidenta : PŘÍMÁ /od r. 2013/
- Kandidátem může být občan ČR volitelný do Senátu
- Kandidáta navrhuje nejméně 20 poslanců nebo 10 senátorů nebo občan ČR od 18 let, má-li podporu petice s nejméně 50 000 podpisů občanů
- Ke zvolení je potřeba nadpoloviční většina hlasů oprávněných voličů (tj. od 18 let), není-li nikdo zvolen v 1. kole, 2 neúspěšnější kandidáti postupují do 2. kola, pak je zvolen kandidát, který získal nejvyšší počet hlasů
- Volební období prezidenta je 5 let, nikdo nemůže být zvolen více než 2x za sebou
- Prezident se ujme funkce složením slibu

(Odpověď hledej v Ústavě)

1, Co se stane, jestliže mají 3 kandidáti stejný nevyšší počet hlasů ?

/Postupují všichni tři do 2. kola volby/

2, Jestliže 1 kandidát má nejvyšší počet hlasů a dva kandidáti na druhém místě rovný počet hlasů ?

/Postupují všichni tři do 2. kola volby/

Funkce prezidenta

ZAHRAANIČÍ

- Zastupuje stát navenek, sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy, jmenuje a odvolává vyslance a velvyslance

ARMÁDA

- Je vrchním velitelem ozbrojených sil
- Jmenuje a povyšuje generály
- Uděluje státní vyznamenání

PARLAMENT

- Vyhlašuje volby do PS a Senátu
- Podepisuje přijaté zákony, má právo vrátit zákon do PS
- Rozpouští PS
- Má právo účastnit se schůzí obou komor

DALŠÍ FUNKCE PREZIDENTA

VLÁDA

- Jmenuje předsedu vlády a na jeho návrh další členy vlády
- Přijímá demisi vlády
- Může se účastnit schůzí vlády

SOUDY

- Jmenuje Ústavní soudce
- Jmenuje všechny další soudce
- Odpouští a zmírňuje tresty uložené soudem
- Může vyhlásit amnestii – hromadné prominutí trestů

DALŠÍ INSTITUTE

- Jmenuje předsedu NKÚ
- Jmenuje guvernéra ČNB

(Odpověď hledej v Ústavě)

- Která rozhodnutí prezidenta **vyžadují spolupodpis předsedy vlády** a kdo je za tato rozhodnutí zodpovědný ?
 - (Např. kritizované vyhlášení amnestie prezidenta Klause, nebo rozkaz pro armádu, podpis mezinárodní smlouvy, jmenování soudců atd. Zodpovědná je v tomto případě vláda.)
- Která rozhodnutí **činí prezident sám** a je někomu prezident zodpovědný ?
 - (Např. prezident může někomu zmírnit nebo odpustit trest, může vrátit PS zákon, rozpustit PS, jmenovat předsedu vlády atd. Prezident není z výkonu své funkce nikomu odpovědný)
- Existuje nějaký zákon, který by prezident nemohl vrátit do PS ? (ano, ústavní)

VELEZRADA PREZIDENTA

- Prezidenta republiky **nelze po dobu výkonu** jeho funkce **zadržet, trestně stíhat ani stíhat pro přešupek** nebo jiný správní delikt. /imunita/
- **Senát** může se **souhlasem Poslanecké sněmovny** podat ústavní žalobu proti prezidentu republiky k Ústavnímu soudu, a to pro **velezradu** nebo pro **hrubé porušení Ústavy**
- Ústavní soud může rozhodnout o ztrátě prezidentského úřadu

(Odpověď hledej v Ústavě)

- Zjistěte, co se myslí **velezradou** a co **hrubým porušením Ústavy** ?
 - *Velezradou se rozumí jednání prezidenta republiky směřující proti svrchovanosti a celistvosti republiky, jakož i proti jejímu demokratickému řádu.*
- **Kolik senátorů a poslanců** musí být pro schválení ústavní žaloby proti prezidentovi republiky ?
 - *K přijetí návrhu ústavní žaloby Senátem je třeba souhlasu třípětinové většiny přítomných senátorů. K přijetí souhlasu Poslanecké sněmovny s podáním ústavní žaloby je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců; nevysloví-li Poslanecká sněmovna souhlas do tří měsíců ode dne, kdy o něj Senát požádal, platí, že souhlas nebyl dán.*

- Vláda je vrcholným **orgánem výkonné moci**.
Vláda se skládá z **předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů**.
- Vláda je **odpovědná Poslanecké sněmovně**.
- Vláda předstoupí **do třiceti dnů** po svém jmenování (prezidentem) před Poslaneckou sněmovnu a **požádá ji o vyslovení důvěry**.
- Poslanecká sněmovna může **vyslovit vládě nedůvěru**. (nadpoloviční většina **všech poslanců**)
- Předseda vlády podává **demisi** do rukou **prezidenta republiky**. Ostatní členové vlády - prostřednictvím předsedy vlády.
- **Vláda rozhoduje ve sboru**.
K přijetí usnesení vlády je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.
- Vláda vydává **NAŘÍZENÍ** k provedení zákona.

ÚKOL :

- **1, Co je interpelace ?**

(**Interpelace** je dotaz člena [parlamentu](#) na člena [vlády](#), který má povinnost na něj odpovědět)

2, Kdo má toto právo ?

(V ČR pouze poslanci, nikoli senátoři.)

Použité zdroje

Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992, ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb. a 515/2002 Sb.

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna,

Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

P.Dufek, E. Kneblová a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy - 2. díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2010, 87 s.,

ISBN 978-80-7358-152-7

Použité obrázky jsou Kliparty